

3. čtvrtletí 1964

NAUČENÍ
Z KNIH MALÝCH PROROKŮ

ÚVOD

V tomto čtvrtletí chceme s pomocí Boží čerpat naučení z knih tzv. malých proroků. Malými je nazýváme proto, že napsali menší knihy. Nebudeme je studovat podrobně, ale svou pozornost zaměříme na charakteristiku jejich postav a na hlavní účel jejich zvěsti.

Malé proroky nazýváme předexilními; to znamená, že jejich poselství byla napsána před babylónským zajetím, které postihlo Judstvo r. 586 př. Kr., a před zajetím asyrským, kterým bylo postiženo království izraelské r. 723—722 př. Kr. Pro Izraele i Judu tyto národní katastrofy představovaly den Páně neboli den Božího soudu, který na ně přišel pro jejich nevěrnost vůči Bohu a pro jejich odvrácení od zřetelně zjevené vůle Boží.

Aggeus, Zachariáš a Malachiáš jsou poexilními proroky. Oni byli mluvčími Božími ve dnech, kdy Hospodin podruhé pozvedl své rámě, aby obnovil ostatky svého lidu, kteří byli rozptýleni mezi pohany. Poselství ukazují, že i po svém obnovení se Izrael ne naučil dobře Božím lekcím a neplnil Boží plány.

Dnes shromažďuje Bůh svůj lid z každého národa a ze všech jazyků. Tento lid se má varovat chyb starozákonního Izraele a má dosáhnout duchovního úspěchu tam, kde starý lid selhal. Má dokončit svěšené dílo a připravit se na uvitání Pána Ježíše při jeho druhém příchodu.

Takto budeme studovat malé proroky ne pouze jako knihy historické, pozorovat omyly starého Izraele a odsuzovat jejich nenapravitelnost, ale budeme se nad nimi zamýšlet jako nad Bohem uvedenými zprávami zaznamenanými k našemu naučení. Jen tak nás mohou tato prorocká poselství vést a sloužit nám ke spasení.

Boží vinice

Zlatý verš: 1. Kor. 10, 11.

Tento úkol nám má ukázat, že starý Izrael měl být obdivován pro svou moudrost, blahobyt, požehná- ní a moc. Mohl toho dosáhnout, kdyby byl věrně plnil Boží úmysly. Odvrátil se však od Božích cest, a to pro něj znamenalo pohromu.

BOŽÍ ŮMYSL S IZRAELEM

1. Jaký úmysl měl Bůh s Izraelem, když jej vyvedl z egyptského otroctví? 2. Mojž. 19, 5. 6; 5. Mojž. 7, 6.

Skrze národ izraelský chtěl Pán Bůh udělit hojné požehnání všem národům. Izrael měl rozšířit Boží světlo do celého světa. Bůh nechtěl pohanské národy zatratit. Chtěl jim dát příležitost, aby se s ním seznámili skrze jeho církev. On určil, aby zásady zjevené skrze jeho lid byly prostředkem k obnovení mravního Božího obrazu v člověku.

2. Za jakých podmínek se měl tento úmysl splnit? 5. Mojž. 26, 17—19.

Bůh dal Izraeli všechny předpoklady, aby sloužil ke cti jeho jména a byl ku požehnaní okolním národům. Slíbil jim, že je „vyvýší nade všechny národy, kteréž učinil, aby byl vzácnější, slovutnější a slavnější nad ně“.

3. Jaký obraz podává prorok Izaiáš o národě izraelském, který se usadil v zemi zaslíbené? Iz. 5, 1. 2a. 7a.

Tomuto lidu byly svěřeny Boží rady. Byl ohrazen příkazy Božího zákona, věčnými zásadami pravdy, spravedlnosti a čistoty. Poslušnost těmto zásadám měla být jejich ochranou. Měla je chránit, aby nebyli zničeni hříšnými zvyky. Doprostřed země postavil Bůh jako strážní věž — svůj svatý chrám.

POŽEHNÁNÍ ZASLÍBENÉ POSLUŠNÉMU IZRAELI

4. Co zaslíbil Bůh Izraeli po zdravotní stránce? 2. Mojž. 15, 26; 5. Mojž. 7, 15.

Kdyby dokázali zapřít svou nezřízenou chuť a poslouchali Boží rady, nemuseli onemocnět. Jejich potomci by se byli těšili tělesnému i duševnímu zdraví.

5. Jak se měli okolní národové dívat na přednosti Izraele? 5. Mojž. 4, 6. 7; 28, 10.

Kdyby zůstali poslušni, měli daleko předčít jiné národy v moudrosti a rozumnosti. Těchto vyšších cílů měli dosáhnout a udržet si je jedině pod tou podmínkou, že splní úmysl, který má s nimi Bůh pro „všechny národy země“.

6. Jaké bylo zaslíbení o požehnání pole i dobytka? 5. Mojž. 7, 13; 28, 3—5.

Bůh jim slíbil, že když budou zachovávat jeho přikázání, dá jim nejlepší úrodu. Kdyby Izrael dbal Božích naučení, byla by jejich země oplývala úrodou a krásou. I pohané měli poznat přednosti těch, kteří sloužili Bohu a uctívali jej.

7. Jaké další zaslíbení dal Bůh Izraeli? 3. Mojž. 26, 7. 8; Porovnej s 5. Mojž. 32, 30.

8. Jaké postavení měl zaujmout Izrael mezi národy? 5. Mojž. 28, 13.

Pro poslušnost měli být uchráněni od nemocí, které postihovaly jiné národy, a měli být požehnáni vysokou inteligencí. Boží sláva, majestát a moc se měly projevit v jejich celkovém zdaru. Měli být královským kněžstvem. Bůh jim připravil všechno, aby se mohli stát největším národem na zemi.

PŘÍKLADY NAPLNĚNÍ BOŽÍCH ZASLÍBENÍ

9. Jak se Boží zaslíbení o moudrosti naplnilo na Izraeli? 1. Král. 10, 1. 6. 7; Dan. 1, 19. 20; 5, 10—12.

Daniel a jeho druhové se mnohem snadněji učili moudrosti babylónské než jejich druzí spolužáci. Učenosti však nedosáhli náhodou: Byli vedeni Duchem Božím. Boha učinili základem svého vzdělání. Modlili se o moudrost a žili podle svých modliteb. Postavili se tam, kde jim Bůh mohl požehnat. On sám byl jejich učitelem. Stále se modlili, stále studovali. Tak byli v neustálém styku s Neviditelným a chodili s ním jako Enoch.

10. Jaký hmotný prospěch měl král Šalomoun v prvních letech své vlády? 2. Par. 1, 15.

ÚPADEK IZRAELE A JUDY

11. Co prorokovali proroci o vinici izraelské, která nesplnila své poslání? Iz. 5, 4; Jer. 2, 21.

Národ židovský nesplnil Boží úmysl, a proto mu byla vinice odňata. Přednosti, které zneužili a dílo, které podceňovali, bylo svěřeno jiným.

NAUČENÍ PRO NÁS

12. Proč podává Písmo svaté zprávu o tom, jak Izrael i Juda zklamali? Řím. 15, 4; 1. Kor. 10, 11; 2. Tim. 3, 16. 17.

V každém pokolení měl Bůh trpělivost se vzdorovitým lidem; činil to pro ty, kteří zůstali věrní, i proto, že má nekonečnou lásku k bloudícím. Jeho vyvolení mužové učili přestupníky cestě spravedlnosti.

13. Jestliže starý Izrael neunikl trestům za své hříchy, co stihne církev dnes, nebude-li dbáti jasně vůle Boží? Řím. 11, 21; Žid. 2, 1—3.

14. Jakou vhodnou radu dává apoštol Pavel křesťanům? 2. Kor. 13, 5.

Kdo zanedbává bdít sám nad sebou, zda chodí ve světle, podlehe našeptávání satana a provádění jeho plánů.

K přemýšlení: V čem asi chyboval Izrael nejvíce? Poznal jsi již, v čem chybuješ ty sám? Pociťil jsi v životě, kdy ti Pán Bůh žehnal a kdy se jeho žehnající ruka od tebe vzdalovala?

2. úkol — dne 11. července 1964

Ozeáš — prorok lásky

Zlatý verš: Ozeáš 14, 4.

Tento úkol nám ukazuje, že náš Bůh lásky je ochoten přijmouti každého kajícího hříšníka, který se poddává působení Ducha svatého a chce se zříci svých hříšných cest.

DOBOVÉ POZADÍ PROROCTVÍ OZEÁŠE

Prorok Ozeáš byl obyvatelem severního království izraelského, v kterém vládl Jeroboám II. Proto mu říká „náš král“.

Kniha se nezmiňuje o pádu Samaří (723—722 př. Kr.), z čehož vyvozujeme, že prorok přinesl své poslední proroctví ještě před zničením Samaří.

Převládající myšlenkou knihy Ozeáše je láska Boží k chybučícím lidem. Zkušenosti, které učinil prorok ve své vlastní rodině a city, které choval ve svém srdci ke své nevěrné manželce, dovolily mu nahlédnout do bezmezných hloubek lásky, kterou chová nebeský Otec k svému lidu.

OZEÁŠOVA MANŽELSKÁ ZKUŠENOST

1. Jakou ženu si měl Ozeáš vzít dle Božího příkazu? Ozeáš 1, 2.

Někteří vykladači Písma praví, že Gomera nemusela být pochybného charakteru, když si ji Ozeáš bral, jelikož termín „ze smilstva“ může prostě označovat její původ a ne její osobní charakter. Že se později stala nevěrnou, je jasné z kapitoly 3, 1—3. Přesná doba jejího pádu však není označena.

Někteří věřící nemají Ozeášovo proroctví v oblibě. Přesto však potřebuje důkladného vysvětlení. Ozeáš praví lidu Božímu, že vztah, který je mezi nimi a Bohem, je nejdokonaleji zobrazen svatým vztahem manželským. Dále ukazuje, že jejich hřích proti Bohu byl hřích nevěrnosti v lásce. Prorok poznal tuto pravdu právě v tragické a strašné zkušenosti svého vlastního rodinného života.

2. Kolik dětí porodila Gomera? Jaká byla jejich jména a význam jejich jmen? Oz. 1, 3. 4. 6. 8. 9.

Význam jmen Gomeřiných dětí: Jezreel znamená „Bůh rozpráší“; Lorucháma znamená „neobdržela spolčníka“; Loammi — „ne můj lid“.

3. Které zkušenosti Gomery použil Ozeáš jako obrazu vzpurnosti Izraele? Oz. 2, 2. 5.

Pouze o jednom ze tří dětí, o Jezreelovi, je praveno: „porodila jemu syna“, totiž Ozeášovi. (Oz. 1,

Máme za to, že v kapitole druhé podává prorok skutečnou zkušenost své nevěrné ženy jako obraz nevěrného Izraele. Jelikož Izrael spáchal duchovní smilstvo s modlami, přestal být přirozeně duchovní manželkou Pána. Nebyl již s ním spojen vírou a láskou. V této druhé kapitole vyjadřuje Ozeáš hluboký smutek Boží nad nevěrností Izraele.

4. Co přikázal Pán Ozeášovi po určité době? Iz. 3, 1. 2.

Zde je bezpochyby řeč o dřívější manželce Ozeášově. Jedině v tomto světle může být zkušenost účinným zobrazením Boží lásky ke vzpurnému Izraeli a Boží ochoty obnovit svou smlouvu s ním.

5. Jaký vztah měl Ozeáš ke Gomeře po jejím návratu k němu? Oz. 3, 3.

Svatý a trvalý charakter vztahu, který je mezi Kristem a jeho církví, je v bibli zobrazen svazkem manželským. Pán se spojil se svým lidem slavnostní smlouvou, slibem, že bude jejím Bohem a podáním záruky, že bude jeho a jen jeho. Prohlašuje: „I zasnoubím tě sobě na věčnost, zasnoubím tě sobě, pravím, v spravedlnosti a v soudu a v dobrotivosti a v hojném milosrdenství.“ (Oz. 2, 19.)

IZRAELOVO DUCHOVNÍ SMILSTVO

6. Co činil Izrael ve snaze vyléčit svou duchovní neschopnost? Oz. 5, 13; 7, 11; 12, 1.

Efraim je v těchto textech totožný s královstvím izraelským. Někteří z vedoucích izraelských silně pociťovali ztrátu prestiže a přáli si ji znovu získat. Místo aby se odvrátili od skutků, které způsobily slabost království, pokračovali v nepravostech a lichočili si, že když se naskytne příležitost, dosáhnou své moci spojením s pohany.

7. Jak hluboce klesl Izrael? Oz. 4, 12—14.

BŮH TOUŽÍ PO IZRAELI

8. Jak ukazuje Ozeáš, že Bůh váhá nechat Izraele dozrát, aby sklídl ovoce svých hříchů? Oz. 11, 8. Porovnej s 1. Mojž. 19, 24. 25; 5. Mojž. 29, 23.

Satan se snažil zvrátit Boží úmysl s Izraelem. Ale i v nejtemnějších hodinách jejich historie, kdy se zdálo, že síly zla zvítězí, Pán se přece milostivě zjevoval svému lidu.

9. Co byl Bůh ochoten učiniti pro hříšného Izraele? Oz. 10, 12; 13, 9. 10; 14, 1.

Prorok nabádal lid, aby zanechal nepravosti a obrátil se k Hospodinu. Ještě nebylo pozdě. Avšak dny příležitosti rychle mýjely. Schylovalo se k válce. Asýrie byla na vrcholu své moci a její mocenské touhy měly brzy zasáhnouti modlami zblázněný a neřestí přiotrávený národ izraelský.

POVAHA IZRAELE

10. Jak popisuje Ozeáš Izraelovu vzpurnou povahu? Oz. 4, 16; 6, 4; 11, 7.

Skrze muže Božího, který se objevil před oltářem v Bethel, skrze Eliáše a Elizea, skrze Amose a Ozeá-

še Pán stále ukazoval desíti kmenům následky neposlušnosti. Přes veškeré kárání a prosby Izrael klešal stále hlouběji a hlouběji do modlářství.

11. Co byl Bůh nucen nakonec učinit, když Izrael setrvával v neposlušnosti? Oz. 4, 17.

Co znamená hřích pro Boha, to poznal Ozeáš v tragédii svého vlastního domova a svého vlastního srdce. Prudce a se svatým hněvem hrozil králům, kněžím i lidu. Prorok se setkával s jednotlivými projevy hřichu, ale jeho vlastní poselství postihovalo ústřední hřích nevěrnosti vůči smlouvě, která byla založena na lásce. Tato kniha nám tedy ukazuje, že nejhlubší a nejzávažnější věci v oblasti hřichu jsou činy proti lásce.

BOŽÍ PLÁN PRO KAJÍCÍHO IZRAELE

12. Co chtěl Bůh učiniti Izraeli, kdyby se byli k němu obrátili? Oz. 14, 4.

13. Jakou slavnou budoucnost nabízel Pán svému lidu? v. 5. 6. 8.

Poselství lásky je poselství nejtrvalejší. I když prochází utrpením, přece si láska razí stále cestu vpřed a zpívá si vždy píseň vítězství. Nesmíme nikdy zapomenout, jak končí Ozeášovo proroctví. Jeho jiný překlad praví (Oz. 14, 8.): „Efraim řekne: Což jest mi již do model!“ Tato slova potvrzují, že láska došla vítězství.

14. Jaké poučení nám skýtá kniha Ozeáše? Oz. 14, 9.

K přemýšlení: V čem vidíš nejmocnější důkaz šlechetného ducha Ozeášova? Jaký boj musel prorok prožívat, když chtěl zachovat svou lásku

manželce i dĕtem? Proĉ si Bůh použil toto rozbola-
véle srdce za svůj nástroj? Můžeš být druhým k po-
žehnání i když ti srdce žalem puká? Čím můžeš žal
přemoci?

3. úloha — 18. júla 1964

Joel — prorok Pánovho dňa

Základný verš: Joel 2, 13.

V tejto úlohe sa učíme, že nekajúcneho hriešni-
ka čaká trest, avšak pokánie činiaceho hriešnika Boh
omilostuje a zbavuje ho trestu.

DOBOVĚ POZADIE JOELOVHO PROROCKVA

O prorokovi Joelovi nevieme viac, než že bol sy-
nom Petuelovým. (Joel 1, 1.) Nie je tiež možné sta-
noviť dobu ničivej rany kobyliek, ktorú prorok tak
živo popisuje a prirovnáva ju k hrôzam nastávajú-
ceho dňa súdu.

Prorokovo posolstvo je napísané formou kázaní
adresovaných celému Izraelovi. Obsahom knihy je re-
formácia. Kniha začína smutným a temným obra-
zom, končí však krátkym zábleskom slávy.

IZRAEL V DOBE KOBYLIEK

1. Ako popisuje Joel zničenie úrody? Joel 1, 4. 7.
9. 12. 16. 18.

Suchá obeť, o ktorej je zmienka v 9. verši, bola obeťou obilnín a mohli by sme ju nazvať obeťou pokrmu alebo múky. Ranu kobyliiek zrejme doprevádzalo tiež sucho. Pozri verš 10. a 20. Preto nemohli Pánovi obetovať obilniny ani nápoje.

2. Ako žil Boží ľud v dobe rany kobyliiek? Joel 1, 5.
3. Čo malo podľa Božej predpovede stihnúť ľud, ktorý nedbá na Božie napomenutia? 5. Moj. 28, 15. 38—40.
4. K čomu nabádal prorok svoj ľud, keď chcel zastaviť ranu a odvrátiť ďalšie pohromy? Joel. 1, 14; 2, 12. 13.

Roztrhnutie rúcha bolo u Židov znamením veľkého smútku a strašného nešťastia. Keďže túto formu bolo možné prejavovať bez skutočného vnútorného zármutku, Pán prikazuje, aby ľudia zanechali toto predstieranie a radšej roztrhli svoje srdce.

5. Kam až siahalo volanie o prebudení? Joel 2, 15. 16.

V tejto dobe mal každý skúmať svoje srdce a činiť pokánie. Nikto nemohol byť výnimkou. V takomto duchu pokánia a pokory máme sa i dnes pripravovať na príchod Pánov.

6. Čo učiní Boh pre človeka i pre celú prírodu, ak ľud prejaví kajúcneho ducha? Joel 2, 18—20. 22. Porovnaj s Jon. 4, 11!

Aké krásne a povzbudivé slová: „Vtedy zahorí Hospodin žiarlivosťou za svoju zem.“ Podmienkou však bolo pokánie ľudu. Verše 18—32 sú Božou milostivou odpoveďou na naliehavé prosby kňazov v predchádzajúcom verši. Zaslúbenie malo teda svo-

je podmienky. Pretože Izraeliti nikdy cele neodpovedali na Joelovo volanie, nesplnilo sa pri nich toto zaslúbenie.

7. Ako chcel Pán nahraďiť straty svojho ľudu, keď sa kajali? Joel 2, 25—26.

Keď dieťko Božie prosí vo viere o požehnanie, potom toto iste príde. Vyliatie Svätého Ducha v dobe apoštolov bolo „jarným dažďom“ so slávnymi výsledkami. Avšak „neskorý dažď“ bude hojnejší. Joel 2, 23.

SPRAVODLIVÝ ĽUD

8. Ktorou skúsenosťou mal prejsť Boží ľud v hmotných veciach? Joel 2, 26. 27. Porovnaj s 5. Moj. 8, 18.

Predivné skutky Božie pri obnovení Izraela mali podať dôkaz tým, čo si mysleli, že Boh zabudol na svoj ľud. Niektorí ľudia vykladali úspechy nepriateľa ako dôkaz, že pohanskí bohovia sú silnejší ako Hospodin. Keď Boh zvíťazí nad nepriateľmi, všetci poznajú, že skutočne Hospodin je Bohom a nikto iný.

9. Aké duchovné dary zaslúbil Boh svojmu poslušnému ľudu? Joel 2, 28. 29.

Keďže Izrael sklamal a celý národ bol v dôsledku toho zavrhnutý, nesplnili sa tieto zaslúbenia na telesnom Izraelovi, ale boli prenesené na duchovného Izraela. Peter poukazoval na turíčne udalosti ako na čiastočné naplnenie Joelovho proroctva. (Skt. 2, 16 až 21.) Miesto výrazu „potom“ použil Peter slová „v posledných dňoch“. (V. 17.)

BOH A JEHO ĽUD

10. Akú ochranu zaslúbil Pán svojim dieťkam? Joel 3, 1. 2. 7.

Keby sa bol Izrael duchovne prebudil a spolupracoval s Bohom, bol by sa tešil z priazne a ochrany nebies. Požehnania, ktoré Pán zaslúbil v 5. Moj. 28, 1—14, boli by sa neskôr naplnili. Židovský národ by sa bol stal predmetom obdivu pre dosiahnuté úspechy a zástupy by sa obracali k pravému Bohu. Izrael by bol rozširoval svoje hranice a naplnil by svet.

Čo sa nenaplnilo pri Izraelovi, to naplní Pán pri svojej cirkvi v deň príchodu Ježiša Krista. (Zj. 19, 15.) Na konci tisícročia bude zlo navždy odstránené zo zeme a mierumilovný ľud bude s Kristom vládnuť naveky. (Zj. 20, 9—15.)

11. Kedy Hospodin znova dokáže, že je útočiskom tých, čo dúfajú v Neho? Joel 3, 16. 9—15.

12. Aký obraz uzatvára skúsenosť Božieho ľudu? Joel 3, 17. 18.

K premyšľaniu: Platí Božie zaslúbenia bez podmienok? Čo zanedbal starý Izrael? Čo najskôr môžeme zanedbať i my? Ktorá časť Joelovho proctva ťa najviac zaujala?

4. úkol — dne 25. července 1964

Amos — laický prorok

Zlatý verš: Amos 9, 9.

Tento úkol má v nás vzbudiť smysl pro zodpovednosť, neboť jako starý Izrael tak i my jsme strážci Boží pravdy.

DOBOVÉ POZADÍ AMOSOVA PROROCTVÍ

Amos se představuje svým čtenářům jako „pastýř“ a „česač planých fíků“ (Amos 1, 1; 7, 14). V úvodu své knihy prohlašuje, že působil za judského krále Uziáše a izraelského krále Jeroboáma II. Jelikož je zmínka jen o těchto dvou králich, zdá se, že Amos prorokoval v době, kdy oba králové byli jedinými vládci ve svých královstvích. Uziáš byl jediným králem nad Judou (767—750 př. Kr.) a Jeroboám nad Izraelem (782—753 př. Kr.) Prorocká služba Amosova spadá proto asi do let 767—753 př. Kr.

Hlavním cílem Amosovým bylo obrátit pozornost lidu Božího na jejich hříchy a přivésti je, pokud možno, ku pokání.

BOŽÍ LÁSKA A PÉČE O IZRAELE

1. Jak projevil Bůh svou lásku k Izraeli již v jeho staré historii? Amos 2, 9. 10. Porovnej s Jozue 9, 9; 1. Mojž. 15, 16.
2. Jaký zvláštní vztah měl Izrael k Bohu v porovnání s jinými národy? Amos 3, 1. 2. Porovnej s 2. Mojž. 19, 5; 5. Mojž. 4, 20.

SOCIÁLNÍ A MRAVNÍ ÚROVEŇ V IZRAELI

3. Jaký postoj zaujímali v době Amosově bohatí a blahobytní Izraelité vůči chudým? Amos 2, 6. 7a; 4, 1; 5, 11. 12.

Proroci pozvedali své hlasy proti zřejmému útla-ku, proti křiklavé nespravedlnosti, proti neobvyklému přepychu a výstřednosti, proti neslušnému ho-

dování a opilství, prostopášnosti a smilstvu své doby. Jejich protesty však byly marné a marně kárali hřích. — „Krávami bázanskými“ (Amos 4, 1) míní prorok bujně a tučně obyvatele Samaří.

4. Co svědčí o nízké mravní úrovni lidí té doby? Amos 2, 7b. 8. 12; 6, 4. 6.

Lid se zvrhnul, takže neměl proti hříchu žádné zábrany. Nepravost Izraele během druhé poloviny století před asyrským zjetím byla jako nepravost za dnů Noe a v každé jiné době, kdy lidé zavrhli Boha a vydali se zlu.

5. Na jaké úrovni byla spravedlnost oné doby? Amos 5, 7; 6, 3. 12b;

Poslední léta ubohého království izraelského byla poznamenána násilím a krveproléváním, které předčily i vládu domu Achabova. Dlouhou dobu vládcové deseti kmenů rozsévají vítr; a proto nyní sklízeli bouři.

IZRAELOVA OBŘADNÍ SPRAVEDLNOST

6: Kam přivedlo Izraele formální náboženství? Amos 8, 5.

Zde je příklad náboženství bez pravého ducha zbožnosti. Takováto bohoslužba je spíše zlořečenstvím než požehnáním.

Bůh žádá, aby v jeho den si mysl zvykla prodlévat u svatých věcí. Čtvrté přikázání ve skutečnost přestupujeme hovorem o světských věcech, lehkými a obyčejnými řečmi. Mluvit svoje slova znamená hovořit o čemkoliv nebo o všem, co nám přijde na mysl.

7. Co žádali v Izraeli i neobrácení lidé? Amos 5, 18—20.

Prorok mluvil tomu lidu, který stále hovořil o „dne Hospodinově“ a dokonce po něm toužil. Říkal jim, že neznají dne Páně, neboť ten by pro ně znamenal den pomsty, trestu a soudu.

8. Jak se díval Bůh na náboženský formalismus? Amos 5, 21—23.

Věrnost pouze ve vnějších věcech náboženství nás nezachrání v době soudu. Bohoslužbu není možno hodnotit pouze podle pořádku a krásy zevnější formy, podobně jako hodnotu ovoce nemůžeme posoudit jen podle velikosti a barvy.

Vzhledem k jejich zlému životu byly tyto slavnosti důkazem pokrytectví Izraele.

BOŽÍ ÚSILÍ PROBUDIT LID

9. Jak promlouval Bůh k Izraeli skrze přírodu? Amos 4, 6—9. Porovnej s 5. Mojž. 28, 23. 24.

Bůh dopustil hlad, sucho, mor, sněť a jiné pohromy, ale Izrael stále odmítal navrátit se k správnému Bohu. Když nedali na slova, zapůsobil Bůh citelněji. Ale ani to je nezměnilo.

10. Kdo povolal Amose a kdo se snažil odvrátit jej od plnění Božího poslání? Amos 1, 1; 7, 10—15.

Nekající Izrael nechtěl slyšet slovo prorocké. Modloslužebný kněz v Bethel poslal vládci izraelskému vzkaz: „Spuntoval se proti tobě Amos uprostřed domu izraelského, ta země nemohla by snést všech slov jeho.“

PŘÍČINA A NÁSLEDEK

11. Jaká odplata měla přijít za jejich hříchy? Amos 3, 1. 2; 8, 7—10; 9, 8. 10

Právě proto, že měl Izrael velké přednosti a hojnost světla, byl zvláště trestán za své hříchy. Čím lépe známe své duchovní příbuzenství s Bohem, tím více jsme hodni pokárání, když jej zavrhneme. Velkých předností nesmíme zneužít; jinak nám přinesou velké tresty.

12. Co slíbil Bůh těm, kteří budou dbáti jeho poselství? Amos 5, 4. 14. 15; 9, 9—15.

„V ten den . . .“ — V den Hospodinův z každého národa, pokolení, jazyku i lidu přijdou lidé, kteří radostně odpoví na poselství: „Bojte se Boha a vzdejte jemu chválu, neboť přišla hodina soudu jeho!“ Odvrátí se od každé modly, která je váže k zemi a budou se klaněti „tomu, kterýž učinil nebe i zemi i moře i studnice vod“.

K p ř e m ý š l e n í: Proč si povolal Pán Bůh chudého pastýře, aby káral pýchu a prostopášnost izraelských boháčů? S čím musel Amos počítat, když zvěstoval Boží poselství? — Které hříchy by asi káral tento prorok i u dnešního lidu Božího?

5. úkol — dne 1. srpna 1964

Abdiáš — prorok'soudu

Zlatý verš: Abdiáš 15.

Tento úkol ukazuje, že pýcha, vysokomyslnost a nemilosrdnost vůči ubohým obrátí se nakonec na toho, kdo tyto nectnosti pěstuje, a že se Bůh nakonec zastane ponížených.

DOBOVÉ POZADÍ PROROCTVÍ ABDIÁŠE

Krátká kniha Abdiáše, která obsahuje pouze 21 veršů, není označena datem sepsání a neznáme také její časové zařazení. Abdiášovo proroctví proti zemi Idumejské předpokládá, že zpusťošení Jeruzaléma a odvlčení mnoha Židů do zajetí se stalo krátce předtím.

Knihá popisuje trest, který má přijít na Idumejské pro jejich krutý postoj vůči Judovi v době jeho navštívění. Popisuje též konečné vítězství lidu Božího a Božího království.

STARÁ NENÁVIST IDUMEJSKÝCH PROTI JUDOVÍ

1. Jak byl nastíněn boj mezi potomky Ezau a Já-koba již při jejich narození? 1. Mojž. 25, 21 až 23.

Jákob a Ezau, dvojčata Izákova, se nápadně od sebe liší. Tato nepodobnost byla předpověděna andělem Božím před jejich narozením. Na vroucí modlitbu Re-

beky prohlásil, že jí budou dáni dva synové. Nastínil jí budoucí události, že totiž každý z nich se stane otcem mocného národa.

2. Jak se projevila tato nenávisť mezi potomky Ezau a Jáкова? 4. Mojž. 20, 14—21; Amos 1, 11.

Prorok odsuzuje nebratrský postoj Idumejských vůči potomkům Jákovým od doby Ezau až do dnů Amose. Celé proroctví Abdiášovo je proti Idumejským. (Viz také Ezech. 25, 12—14; Joel 3, 19.) Zlé je nenávidět nepřítele, ale nejhorší je nenávidět bratra.

POSTOJ IDUMEJSKÝCH V DOBĚ JUDOVA PÁDU

3. Jaký postoj zaujal Edom (Idumejští) v době, kdy Juda prožíval těžké chvíle? Abdiáš 12.

Když přišel den Jákovova neštěstí, Edom se z toho radoval. Přidal se k jeho nepřátelům a uchvátil majetek svého bratra.

Kdo má ducha Ježíšova, ten vidí v lidech své bratry, kteří prodělávají pokušení a zkoušky a kteří touží po soucitu a pomoci.

4. Jak škodili Idumejští jednotlivým Židům v den Judovy pohromy? Abdiáš 10. 11. 13. 14; Ezech. 35, 5; Ž. 137, 7.

Zdá se, že když Babylóňané dobyli Jeruzaléma, Idumejští jim pomáhali. Obsadili brány a posadili se na cesty vedoucí do země, aby chytali utečence.

PÝCHA A JEJÍ DŮSLEDKY

5. Jakou charakterovou slabost projevila Edom? Abdiáš 3. 4.

V této jediné větě je označen hřích všech hříchů: „Pýcha srdce tvého zklamá tě.“ Nic neuráží Boha tolik a nic není lidské duši tak nebezpečné jako pýcha a samolibá ctižádost. Tento hřích je ze všech hříchů nejbezpečnější a nejnesnadněji se léčí.

6. V kom měl tento hřích svůj počátek a jaká bude jeho konečná odměna? Iz. 14, 12—14; Mat. 23, 12; Přísl. 16, 18.

POHROMA NA IDUMEJSKÉ

7. Co prohlásil Bůh o Idumejských? Abdiáš 1. 2.
8. Když přicházejí zloději na vinici krást a sběrači sbírat víno, co obyčejně činí? Abdiáš 5.
9. Čím se bude lišit zkáza, která přijde na Edoma, od trestu příslého na lupiče a zloděje? Abdiáš 6. 9. 18.

Bůh staví před člověka život a smrt. Člověk může volit. Ti, kteří se nerozhodli přijmouti spasení, volí smrt. Bůh je neuzavře do jakéhosi pekla, kde by trpěli nekonečná muka, ani je nevezme do nebe, neboť ve společenství čistých a svatých bytostí by se cítili nesmírně nešťastnými. On je však úplně zničí a způsobí, jako kdyby nebyli nikdy existovali. Pak bude spravedlnosti učiněno zadost.

10. Jak se zachovali bývalí přátelé Edoma v den jeho navštívení? Abdiáš 7.

Lidé, na které Edom spoléhal, mu nakonec pomohli ke zkáze. Šťastný člověk, který spoléhá na Boha, miluje své bližní a neraduje se z neštěstí svých nepřátel.

KONEČNÁ ODPLATA

11. Na jakém základě bude poskytována odměna? Abdiáš 15.

Jednotlivci i národy budou měřeni podle věrnosti, jak plnili Boží úmysly.

12. Kdo bude sdílet úděl Edoma? Abdiáš 16.

13. Jaká bude zkušenost lidu Božího, když bude postižen Edom? Abdiáš 17. 19—21.

Abdiáš končí své proroctví ujištěním o plném vítězství a dokonalém vykoupení Siona. Hora Sion je tu postavena symbolicky jako protiklad hory Ezau, tj. svatá Boží hora je porovnána s horou lidské pýchy.

Poslední slova Abdiáše zní: „A tak bude Hospodino království.“ Je to vhodné vyvrcholení tohoto proroctví. Je to vyvrcholení celých dějin světa. Přijde den, kdy se uskuteční to, co je napsáno ve Zjev. 11, 15: „Učiněnat jsou království světa Pána našeho a Krista jeho a kralovat bude na věky věků.“

K přemýšlení: Jaký postoj má zaujmout věřící člověk k lidem, kteří jsou trestáni Boží metlou? Je možné, aby se křesťan radoval z neštěstí druhého? Když jsou druzí trestáni, máme si být vědomi, že i my zasloužíme kárání.

Jonáš — vzdorovitý prorok

Základný verš: Ez. 33, 11.

Táto úloha nás pouča o tom, že spasenie je výsledkom pokánia pred milosrdným Bohom.

DOBOVÉ POZADIE JONÁŠOVHO PROROCTVA

Prorok Jonáš bol Galilejčan z Gát-chefera. (2. Kráľ 14, 25.) Z jeho knihy nemôžeme presne zistiť dobu, kedy mal v Ninive splniť poslanie. Z 2. Kráľ 14, 25 sa však dozvedáme, že Jonáš tiež prorokoval o rozšírení Izraela, ktoré sa naplnilo za Jeroboáma II. Toto proroctvo muselo teda byť zvestované buď predtým než Jeroboám nastúpil na trón (asi r. 793 pr. Kr.) alebo v prvých rokoch jeho vlády. A tak bol Jonáš pravdepodobne jedným z týchto prvých prorokov.

V Jonášovom proroctve je zdôraznená pravda, že Božia milosť prináša spasenie všetkým ľuďom. (Tit. 2, 11.) a neobmedzuje sa len na Židov. Mala byť zjavená i pohanom. „Tedy aj pohanom dal Boh pokánie, aby mali život.“ (Skt. 11, 18.)

JONÁŠOVO POSLANIE

1. Koho a čo používal Boh, aby splnil svoj úmysel s ľuďmi? Rím. 10, 14. 15. 17.
2. Koho poveril Boh posolstvom milosti pre Ninive? Jon. 1, 1. 2a; 3, 1. 2.

Tu je naučenie pre Božích poslov. Aj dnes, ako za proroka Jonáša, Kristovi poslovia majú poukazovať ľuďom na svet, ktorý všeobecne stratili zo zreteľa.

3. Akú povahu mali obyvatelia mesta Ninive? Jon. 4, 11; 3, 3b; 1, 2b.

Mnohí vykladači Písma vysvetľovali text Jon. 4, 11 v tom zmysle, že 120 000 osôb, „ktoré nevedia rozdielu medzi svojou pravcou a svojou ľavicou“, sa vzťahuje len na malé deti. Najsprávnejší je výklad, že ide o ľudí, ktorí nepoznajú rozdiel medzi správnym a nesprávnym jednaním. Ninive bolo jedno z najväčších miest starého sveta.

BOŽIA ZHOVIEVAVOSŤ K VZDOROVITĚMU JONÁŠOVI

4. Ako odpovedal Jonáš na Božie volanie? Jon. 1, 3a.

Keď prorok pozoroval ťažkosť a zdanlivú nemožnosť poslania, pochyboval o jeho správnosti. Z ľudského hľadiska sa zdalo, že v tomto pyšnom meste nebude možné nič získať hlásaním takéhoto posolstva.

5. Ako sa spočiatku vyvíjali okolnosti po Jonášovom vzdorovitom rozhodnutí? Jon. 1, 3b. Porovnaj s Jer. 23, 24; Ž. 139, 7—10!

Je pozoruhodné aké priaznivé sa zdajú byť niekedy okolnosti, keď sa snažíme uniknúť zodpovednosti! Nezabudnime však, že i keď sa okolnosti zdajú byť tak priaznivé ako u Jonáša — prístav Joppa, pripravená loď, možnosť zakúpenia lístku na loď — nemáme ešte zaistené, že dôjdeme do Tarzu. Božia ruka je ešte stále nad nami; a vďaka Bohu, že je to tak.

6. Ako Jonáš svojou neposlušnosťou ohrozil život druhých? Jon 1, 4—7.

Boh povolal Jonáša za posla spasenia. Tým, že Jonáš odmietol podriaadiť sa Božiemu príkazu, bol skoro príčinou smrti svojich druhov na lodi. Porovnaj, ako sa naplnil Boží záchranný úmysel v skúsenostiach Daniela a Pavla! Dan. 2, 24; Skt. 27, 23. 24. 37.

7. Čomu sa naučil Jonáš po svojom zázračnom zachránení? Jon. 1, 11—16; 2, 1.

Nakoniec sa Jonáš naučil, že „spasenie je Hospodinovo“. S pokáním a uznaním spasiteľnej milosti Božej prišlo i vyslobodenie.

VÝSLEDKY JONÁŠOVHO KÁZANIA

8. Ako odpovedali obyvatelia mesta Ninive na Božie varovanie, ktoré im zvestoval Jonáš? Jon. 3, 4—9.

Posolstvo nebolo zvestované nadarmo. Volanie, ktoré sa ozývalo po uliciach tohoto bezbožného mesta, šlo od úst k ústam. Duch Boží ovplyvnil posolstvom každé srdce a spôsobil, že zástupy v hlbokoj pokore robili pokánie. Trest bol odvrátený. Boh Izraela bol vyvýšený a ctený po celom pohanskom svete. Jeho zákon bol vo vážnosti. Len po mnohých rokoch padlo Ninive za korisť okolným národom preto, že zabudlo na Boha.

9. Čo učinil Boh, keď obyvatelia Ninive prijali Jeho posolstvo? Jon. 3, 10.

Keď sa človek odvráti od svojej bezbožnosti, odvráti sa i Boh od svojho úmyslu súdiť. I Jeho súd je podmienený láskou.

BOŽIA TRPEZLIVÁ SNAHA O ZMENU JONÁŠOVHO POSTOJA

10. Ako reagoval Jonáš na pokánie obyvateľov Ninive? Jon. 4, 1. 3.
11. Ktorá okolnosť spôsobila Jonášovi smútok a hnev? v. 5—10.
12. Ako použil Boh túto príležitosť, aby dal prorokovi dôkladné poučenie? v. 11.

Boh sa snažil ukázať Jonášovi, že tak, ako on ľutoval ricinovník, i Boh ľutoval veľké mesto Ninive. „A ja by som nemal ľutovať Ninive?“ Táto myšlienka dokonale súhlasí so slovami Pána Ježiša, ktorý plakal nad Jeruzalemom: „Koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje dietky, ako si sliepka zhromažďuje kuriatka pod krídla, a nechceli ste.“ Boh ich chcel zachrániť pred nebezpečím.

13. Čo chce Boh docieľť u každého hriešnika? Ez. 33, 11.

Pán sa snaží zachrániť a nie zničiť. Varovaním a prosbami volá vzdorovitého človeka, aby prestal činiť zlo, aby sa obrátil k Nemu a žil.

K p r e m ý š l a n i u : Ktoré hlavné naučenie plynie z Jonášovho proroctva pre náš praktický život? Čo je ťažšie: radovať sa s radujúcimi, alebo plakať s plačúcimi? Boh ľutoval mesto Ninive, ale sa tiež radoval, keď činilo pokánie. V čom môžeme aj my opakovať chyby Jonášove?

Micheáš — prorok ostatků Izraele

Zlatý verš: Mich. 7, 18.

Tento úkol nám ukazuje, že Boží výstrahy jsou úzce spjaty se zaslíbeními o odpuštění pro kající a že jeho soudy jsou smíšeny s milosrdenstvím.

DOBOVÉ POZADÍ PROROCTVÍ MICHEÁŠE

Micheáš byl o něco mladším současníkem Izaiáše, který se vyjadřuje podobnými slovy jako Micheáš. (Mich. 4, 1—4; Iz. 2, 2—4.) Také Jeremiáš potvrzuje, že Micheáš působil v době krále Ezechiáše. Toto všechno nás vede k závěru, že Micheáš prorokoval asi od r. 740 do 700 př. Kr.

V proroctví vynikají dvě myšlenky: 1. odsouzení hříchů lidu a následující trestání v zajetí; 2. vysvobození Izraele, sláva a radost v Mesiášově království. V knize Micheášově se střídá hrozba se zaslíbením a soud s milosrdenstvím.

ZKAŽENOST LIDU BOŽÍHO

1. Jak hluboká byla zkaženost lidu Božího ve dnech Micheáše? Mich. 2, 1a. Porovnej s 1. Mojž. 6, 5.

Zlý čin může být uvážený a promyšlený, nebo bezděčný z popudu okamžiku. Obojí je stejně hříchem, avšak hřích z popudu okamžiku, kdy jsme ztratili nad sebou vládu, neodráží tak zlý charakter jako hřích promyšlený.

- 2. Kterým ustavením dávali raději přednost? Mich. 6, 16. Porovnej s 1. Král. 16, 25. 26.**

Izrael byl znám Asyřanům pod jménem „země Amriho“. Amri, král izraelský, byl horší než všichni zlí králové před ním. Kromě toho, že přijal starou modloslužbu, šel pravděpodobně ještě dále, zavedl kult sidonského Bále a podporoval jej. Micheáš 6, 16) se zmiňuje o „ustanoveních Amri“ ve spojení se „skutky domu Achabova“, což jsou symboly zatvrdilého a beznadějného odpadlictví.

- 3. Jak byla promyšlená zloba proměněna v hříšné činy? Mich. 2, 1b. 2.**
- 4. Jaké následky měla přinést jejich vzpurnost? Mich. 6, 13—15.**

PŘÍKLAD VŮDCŮ

- 5. Jaký byl charakter vůdců izraelských v té době? Co měli raději činit? Mich. 3, 1. 2a. Porovnej s Amos. 5, 14. 15.**

Jak je důležité, aby kazatelé, kteří pracují na slavném a odpovědném díle zvěstování trojandělského poselství, byli spravedliví! Pán má dostatek prostředků a nástrojů, skrze něž může konat své dílo. Může mluvit kdykoliv skrze koho chce. Jeho slovo je mocné a splní to, k čemu je posláno. Ale jestliže pravda neposvětila a neočistila ruce a srdce kazatele, pak je náchylný mluvit podle své vlastní nedokonalé zkušenosti. A když mluví ze sebe, podle rozhodnutí svého vlastního neposvěceného soudu, pak jeho rada není z Boha, ale z něho.

- 6. Jaká sociální nespravedlnost byla u vůdců? Mich. 3, 2b. 3. 9—11.**

7. Kdo byl také svým dílem odpovědný za hříchy lidu Božího v oné době? Mich. 3, 5. Porovnej s Luk. 17, 1. 2.

Micheáš mluví ke knížatům, kněžím a prorokům jako k představitelům Božím. Ukazuje, že oni jsou příčinou hříchu a mravní zkázy, nářku a křiku, těžkého zápasu a slz lidu, protože zneužili svého postavení.

8. Jaký trest měl přijít na vedoucí lidu? Mich. 3, 6. 7. 12.

9. Jaké postavení měl Micheáš v této době odpadnutí? Mich. 3, 8. Porovnej s 2. Tim. 1, 7.

Pán ukládá své církvi odpovědnost za jednotlivé členy. Ty, kteří upadají do hříchu, má církev varovat, poučovat a pokud možno přivést na správnou cestu. Pán praví: „Trescí, žehři, napomínej, ve vši tichosti a učení!“ 2. Tim. 4, 2. Zacházej věrně s chybujícími! Varuj každou duši, která je v nebezpečí! Nedovol nikomu, aby klamal sama sebe! Jmenuj hřích správným jménem! Kdo pohrdá autoritou církve, pohrdá autoritou samého Krista.

BOŽÍ PLÁN PRO VĚRNÉ OSTATKY

10. Na koho spoléhal prorok Micheáš v době odpadlictví? Mich. 7, 7—9.

Satanovým plánem je přivést lidi ke hříchu a pak je tam nechat bez pomoci a v beznaději. Pán však vyzývá: „Nechť se uchopí mé síly, aby mohl učiniti pokoj se mnou; a učiní pokoj se mnou.“ Iz. 27, 5. V Kristu máme možnost přijít k tomuto pokoji.

11. Jaký postoj zaujíma Bůh ke kajícímu hříšníkovi? Mich. 7, 18. 19.

12. Jaká je charakteristika pravého dítěte Božího?
Mich. 6, 8.

Bůh si přeje od svého lidu, aby k němu zaujali správný postoj, aby porozuměli tomu, co od nich žádá především: „Činit soud, milovat milosrdenství a pokorně chodit s Bohem svým.“ Ať jsou kdekoliv, mají dokazovat, že jsou lidem, který zachovává Boží přikázání.

13. Jak slavnou budoucnost mohl mít Izrael, kdyby se byl cele obrátil k Bohu? Mich. 4, 6—8.

Zaslíbení daná Izraeli byla podmíněna poslušností. Co měl Bůh v úmyslu vykonat pro svět skrze Izraele, svůj vyvolený národ, to chce nakonec splnit dnes skrze svou církev na zemi.

K p ř e m ý š l e n í : Dovedeme hřích pojmenovat pravým jménem u sebe i u jiných? Máme však také soucit a milosrdenství vůči klesajícím? Pociťujeme odpovědnost za své bližní?

8. úkol — dne 22. srpna 1964

Nahum — prorok útěchy

Zlatý verš: Nahum 1, 7.

Tento úkol ukazuje, jaká zkáza přišla nakonec na město Ninive pro jeho pýchu, modlářství, utlačování chudých a vzdor vůči Bohu.

DOBOVÉ POZADÍ PROROCTVÍ NAHUMA

Kniha má jedno hlavní téma, trest přicházející na město Ninive. Toto poselství je tedy doplňkem poselství Jonášova. Jonáš kázal městu Ninive pokání

a jelikož jeho obyvatelé se pokořili před Bohem, město bylo zachráněno. Asýrie však opět upadla do nepravosti a Nahum dostal za úkol zvěstovat jí Boží soudy a zničení.

ASÝRIE V BOŽÍ PŘÍZNI

1. Jaké postavení zaujímal kdysi Asýrie z Božího svolení? Ezech. 31, 3—9.

Povstání a pád Asýrie je poučný. Písmo připodobňuje slávu Asýrie a výši jejího rozkvětu ke krásnému stromu v zahradě Boží, který převyšuje ostatní stromy.

2. Kdy a jak byl jednou odvrácen Boží soud od Ninive? Jon. 1, 2; 3, 1—10.

Kdy přichází Bůh se svými tresty vůči nějakému národu nebo jednotlivci? Odpověď na tuto otázku zjevuje zásadu Božího soudu. Bůh zničil Ninive po mnoha letech trpělivosti. Sto let před zkázou města poslal Pán váhavého proroka Jonáše, aby předpověděl jeho osud. Ninive činilo pokání, ale potom se zase od Boha odvrátilo.

HŘÍCHY ASÝRIE

3. Jak se Asýrie při jedné příležitosti povyšovala nad Boha a nad jeho lid? Iz. 37, 4—6. 17. 23. 24.

Asyřané si zavolali vedoucí muže judské a žádali, aby se město vzdalo. Tato žádost byla provázena rouháním. Pro slabost a odpadlictví Izraele a Judy jméno Boží již nebylo v úctě mezi národy, ale stalo se předmětem stálého posměchu.

4. Jak hluboko kleslo Ninive sto let po Jonášově kázání? Nahum 3, 1. 4.

Dva hříchy přivolávají hněv Boží. Je to hřích proti Bohu, pýcha a vzpoura, kterou pozorujeme u Senacheriba. Druhý hřích je hřích proti člověku, krutost a útlak chudého. Opak toho ukázal Pán Ježíš ve slovech: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a ze vši duše své a ze vši mysli své... Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ Mat. 22, 37. 39.

ZÁSADY BOŽÍHO KRÁLOVSTVÍ

5. Jak také trestá Pán Bůh hříšníky? Nahum 1, 2. 3.

6. Které jiné město ještě před pádem Ninive zahynulo pro své hříchy? Nah. 3, 8—10.

Město „No“ byly Théby v horním Egyptě, které byly zničeny asyrským králem Asurbanipalem roku 663 př. Kr.

VYLÍČENÍ ZKÁZY MĚSTA NINIVE

7. Kterými slovy předpovídá Nahum zničení Ninive a Asýrie? Nah. 2, 13.

Boží trpělivost má své meze. Když lidé soustavně pohrdají voláním ku pokání, je Boží hněv vylit v plnosti.

8. Jak barvitě popisuje prorok onu zkázu? Nah. 2, 1. 4; 3, 15.

Zkáza Ninive byla úplná. Všechno, co dodnes zůstalo ze starého města, jsou dva velké kopce. Alexander Veliký tudy šel „nevěda, že pod jeho nohama byla pohřbena světová říše“.

9. Jak se budou jevit městské bašty a jak se budou chovat obránci v den navštívení? Nah. 3, 12. 13. 18.
10. Jak neodvratný byl soud Boží nad městem Ninive? Nah. 3, 19a; 1, 8—10.

BOŽÍ SOUDY A BOŽÍ PÉČE

11. Jaká odezva byla v okolních krajinách, když Bůh dopustil soudy na Ninive? Nah. 3, 7. Porovnej s Zjev. 18, 9—16.
12. Jak vítali nepřátelé konečný trest, který přišel skrze ruku Boží na Ninive? Nah. 3, 19b; Porovnej se Zjev. 15, 3b.

Kéž by lidé porozuměli Boží trpělivosti! Kéž by pochopili, že Bůh nechce zahladit svět, ale stále ještě dává naději na odpuštění i těm nejnehodnějším. Jeho čekání však nebude trvat na věky.

13. Jak zapůsobí na Judu zpráva o zničení Ninive? Nah. 1, 15.
14. Jaký postoj zaujmou věřící k tomuto soudu? Nah. 1, 7.

K přemýšlení: Stačí, že mám krásné zkušenosti s Bohem v minulosti, nebo je třeba žít zkušenostmi novými? O čem nás učí Ninive, které činilo pokání a pak zase zapadlo do hříchu? Může se to stát i nám?

9. úloha — 29. augusta 1964

Habakuk — prorok viery a trpezlivosti

Základný verš: 1 Ján 5, 4.

Táto úloha nás pouča o tom, že i keď je medzi ľuďmi veľa neprávosti, spravodlivosť nakoniec predsa zvíťazí. Táto myšlienka je pre nás povzbudením k trpezlivosti.

DOBOVÉ POZADIE HABAKUKOVHO PROROCŤVA

V dobe, keď začal vládnuť Joziáš, bolo z ľudského hľadiska skoro nemožné, aby sa Boží úmysel s vyvoleným národom splnil. Spravodliví boli prenasledovaní a zlým ľuďom sa viedlo dobre. Mohli tí, čo zostali Bohu verní, dúfať v Božiu pomoc? Týmito otázkami sa zaoberal prorok Habakuk.

V jeho knihe sú dejiny veriaceho človeka, ktorý zápasí o vieru a konečne dosahuje víťazstvo.

POMERY V JUDSKU

1. Aké pomery videl Habakuk v Judsku? Hab. 1, 3. 4.

Desať kmeňov bolo už rozptýlených medzi pohanmi. Zostalo len pokolenie Júdovo a Benjamínovo. Zdalo sa, že i tieto pokolenia sú na okraji skazy. Proroci začali predpovedať úplné zničenie Jeruzale-

ma i Šalamúnovho chrámu. Bolo by možné, aby sa Boh odvrátil od svojho ľudu?

2. Čo zrejme očakával Habakuk v tejto situácii? Hab. 1, 2.

3. Aký trest prišiel na Júdu pre jeho hriechy? Hab. 1, 6.

Judské kniežatá a prední z ľudu mali byť odvedení do babylonského zajatia. Judské mestá, dediny a obrábané polia mali byť opustené; nič nemalo zostať ušetrené.

4. Ako to pôsobilo na Habakuka, keď pochopil Božie rozhodnutie? Hab. 1, 12—14.

5. Čo svedčí o tom, že Habakuk veril v Božiu konečnú spravodlivosť, aj keď mu nebol jasný spôsob Božieho trestania? Hab. 2, 1; 1, 12.

Habakuk sa sklonil pred zjavenou vôľou Božou. Veril, že i v tomto strašnom súde sa nejakým spôsobom splní Boží úmysel s Jeho ľuďom.

6. Aké uistenie dostal Habakuk od Boha, keď Mu zveril svoju vec? Hab. 2, 2. 3.

Toto skúsi tiež každý pracovník. Bude mať vieru a moc k prekonaniu všetkých ťažkostí.

7. Aká veľká zásada a pravda je tu uvedená o spravodlivom a nespravodlivom? Hab. 2, 4.

8. Aj keď Babyloňania boli nástrojom Božej trestajúcej ruky, pre ktoré hriechy mali byť aj oni trestaní? Hab. 2, 8. 9. 12.

9. O čom bol Habakuk vždy presvedčený? Hab. 2, 20.

HABAKUKOVO VIDENIE

10. Ako prosil Habakuk, keď dostal videnie o pričádzajúcom súde nad bezbožnými? Hab. 3, 2.

Prorok sa chveje, keď pozoruje Boží súd. On, ktorý sa domnieval, že Boh nečiní nič, aby potrestal zlo, teraz prosí, aby v hneve Boh pamätal na svoje milosrdenstvo.

11. Ako popisuje Habakuk Boží majestát pri súde? Hab. 3, 3—10.

12. Aké pocity vzbudilo v prorokovi toto videnie? Hab. 3, 16.

13. Ako si Habakuk pripomína dôkazy Božej ochrany v minulosti? Hab. 3, 11. 15.

14. Ako zakončuje tento prorok svoje posolstvo? Hab. 3, 17—19.

K premýšľaniu: Čo spoločné má Habakuk s ľudom, ktorý očakáva svojho Pána? V čom sa prejavovala Habakukova viera a v čom jeho trpezlivosť?

10. úkol — dne 5. září 1964

Sofoniáš — zvěstovatel dne Páně

Zlatý verš: Sof. 3, 16. 17.

Tento úkol nás učí, že Bůh bude ochráncem a útočištěm svého lidu v den konečného účtování s hříšníky.

DOBOVÉ POZADÍ PROROCTVÍ SOFONIAŠE

Podle všech okolností můžeme usuzovat, že Sofoniáš působil v počátečních letech kralování Joziášova, asi kolem r. 630 př. Kr. a byl současníkem Abakukovým. Kniha Sofoniáše se soustřeďuje na „den Páně“.

1. V jaké době žil lid ve vztahu ke dni Páně? Sof. 1, 6. 7. 14.

Klíčem ke knize Sofoniáše je výraz „den Páně“. Sofoniáš používal tohoto výrazu více než kterýkoliv jiný prorok. Bylo to jeho úkolem.

„Blízký jest den Hospodinův veliký, blízký jest a rychlý velmi.“ To platí i dnes. Ale kde vidíme pravého adventního ducha? Kdo se připravuje, aby obstál v době pokušení, která je právě před námi? Lidé, kterým Bůh svěřil svaté, slavnostní a zkušební pravdy pro tuto dobu, spí na svém odpovědném místě. Svými činy říkají: „Máme pravdu, bohatí jsme a zbohatli jsme a nikoho nepotřebujeme. Zatím věrný Svědek prohlašuje: „Nevíš, že jsi bídný a mizerný i chudý i slepý i nahý.“ Zjev. 3, 17.

2. Co znamená den Páně pro nepřipravené? Sof. 1, 15; 2, 2b; 3, 8.
3. Kdo měl očekávat Boží tresty? Sof. 2, 4. 8. 12. 13.
4. Trestá Pán i svůj lid? Sof. 1, 4a. Porovnej s 1. Petr 4, 17.

TREST NA BOHATÉ A MOCNÉ

5. Které skupiny lidu měly být zvlášť postiženy Božím trestem? Sof. 1, 4b. 6. 8. 9. 11. 12.

Byli to lidé, kteří žili ve velkém přepychu, zapomínali na Boha a na bližní, kteří potřebovali pomoci. Měli jen hmotné zájmy, byli sobečtí a milovali pohodlí. Zkažení byli vládcové, knížata, soudcové, proroci i kněží.

6. Jakou hodnotu bude mít bohatství v den příchodu Páně? Sof. 1, 13. 18.

Nashromážděné bohatství nemá trvalé ceny. Láska k penězům byla převládající vášní v době vlády Izraele. Pán Ježíš praví: „Skládejte sobě poklady v nebi, kdež ani mol ani rez nekazí a kdež zloději nevykopávají ani nekradou.“ Mat. 6, 20.

7. Jak je vylíčena charakteristika většiny lidu v Jeruzalémě? Sof. 3, 1. 2.

To je duch, na který přichází Boží soud. Poslední stupeň hříchu je přepych a lhostejnost. Duch, který pak z toho vyplývá, je duch neposlušnosti k hlasu Božímu, odmítání napomenutí, nedůvěra k Pánu a odstoupení od Boha.

8. Jak líčí prorok charakter jeruzalémských vůdců, soudců, proroků a kněží? Sof. 3, 3. 4.

Potřebuješ se učit od Ježíše, který je tichý a pokorný srdcem. Musíš své srdce pokořit před Bohem, hledat tichost a spravedlnost, aby ses mohl skrýti v den prudkého hněvu Páně.

9. K čemu jsou vybízeni všichni tiší v zemi vzhledem k blízkosti dne Páně? Sof. 2, 1—3.

Zde je naše práce. Zde se nemluví k hříšníkům, ale ke všem tichým v zemi, kteří respektovali Boží práva a zachovávali Boží přikázání. Zde je práce pro každého. Uposlechnou-li všichni, budeme vidět v našich řadách jednotu.

OSTATKOVÉ

10. Co učiní Bůh v té době se svými věrnými následovníky? Sof. 3, 9—11. 18. 20.

11. Jaký charakter bude mít Boží lid ostatků? Sof. 3, 12. 13. Porovnej se Zjev. 14, 5; 21, 27.

Tento lid je dle slov Sofoniáše chudý a nuzný, ale duchovně je bohatý a silný. Je silný mravně: miluje pravdu, nenávidí lež a lstivost, doufá v Hospodina.

12. Jak se Pán přizná ke své církvi ostatků? Sof. 3, 19.

BŮH JAKO KRÁL

13. Jaké vznešené přednosti se má dostat nakonec spaseným ostatkům? Sof. 3, 14. 15. Porovnej se Zjev. 21, 3.

14. Jak se bude Bůh dívat na své spasené dědictví? Sof. 3, 16. 17. Porovnej s Iz. 53, 11.

Sofoniáš nás učí, že naší předností je radovat se v naději slávy Boží. Lid své doby vyzýval, aby s radostí zpívali o „dni Páně“, protože „den Páně“ bude začátkem nové éry, kdy zpěv zaujme místo lkání, služba zaujme místo sobectví a družnost zaplaší sváry. .

K přemýšlení: V čem záleží právě bohatství dle slov Sofoniáše? Neměl bys více usilovat o dosažení charakteru lidu ostatků? V čem je vyjádřena nadějnost poselství Sofoniáše?

11. úkol — dne 12. září 1964

Aggeus — prorok odvahy, činu a vítězství

Zlatý verš: Aggeus 2, 5.

Tento úkol nás učí, že odvážná činnost, která je v souladu s vůlí Boží, je korunována vítězstvím.

DOBOVÉ POZADÍ PROROCTVÍ AGGEA

Aggeova odvážná prorocká služba způsobila, že se pokračovalo v přerušené stavbě chrámu. (Ezdráš 4, 24.) Kniha Aggea naznačuje, že celá jeho prorocká služba, o níž máme zprávu, netrvala déle než tři a půl měsíce. Jeho čtyři poselství měla povzbudit ochabujícího ducha lidu a nadchnout pro práci na Božím díle.

1. Jaký byl postoj vracejících se zajatců k obnově chrámu v době, kdy Aggeus byl povolán k prorockému úřadu? Agg. 1, 2. Porovnej s Ezdráš. 4, 17. 21—24.

Lid používal této smlouvy, protože nebyl ochoten znovu stavět chrám. Prohlašovali, že těžkosti, které vznikly při obnově chrámu, jsou znamením, že je Pán Bůh kárá pro jejich chvat. Avšak právě volnost, kterou dostali od Daria, měla být Židům pobídkou, aby se znovu chopili práce na obnově chrámu Páně.

2. Jak byly vybavené domy Židů, zatímco chrám ještě ležel v rozvalinách? Agg. 1, 4.

3. Jaké nepožehnání bylo v jejich zemi, když zanedbávali dům Boží? Agg. 1, 6. 9—11. Porovnej s 3. Mojž. 26, 18—20.

Proroci zjevovali lidu příčinu jejich nesnází. Prohlašovali, že nezdar v časných věcech je důsledkem toho, že lid zanedbal klásti Boží zájmy na první místo. Kdyby byli Izraelité ctili Boha a prokazovali mu pravou úctu, byli by zakusili Boží požehnání v časných věcech.

4. Jak zněla Boží rada sklíčeným mužům judským? Agg. 1, 7. 8.

Vůdcové i lid izraelský přijali radu i napomenutí, která byla dána skrze proroka. Poznali, že v těžkostech byl Bůh s nimi. Neodvážili se pohrdnouti výstrahami, které jim Bůh poslal a na nichž záviselo blaho časné i duchovní. Poznali, že vše záleží na poslušnosti Božích přikázání.

5. Jak odpověděli vůdcové i lid na slova proroka? Agg. 1, 12.

Jejich pole ležela pustá a jejich skromné zásoby rychle ubývaly. Byli obklíčeni nepřáteli. Přesto se však Izraelští vzchopili. V odpověď na výzvy Božích poslů pilně pracovali na obnově zříceného chrámu. Toto dílo vyžadovalo pevné spolehnutí na Boha.

6. Jakou povzbuzující odpověď obdržel lid od Boha, když se rozhodl uposlechnout? Agg. 1, 13. Porovnej s Ezdr. 6, 14. 15.

7. Na jakém příkladu ukazuje Aggeus, že obětování předepsaných obětí nestačí k tomu, aby se neposlušný lid zalíbil Hospodinu? Agg. 2, 12 až 15.

8. Proč Bůh dovolil, aby na ně přišly pohromy? Agg. 2, 18. Porovnej Soudců 3, 7—9.

9. Co jim Bůh zaslíbil, když byli ochotni jítí vírou vpřed? Agg. 2, 19. 20.

CHRÁM ZOROBÁBELŮV

10. Když byly položeny základy, jak se jevil nový chrám těm Židům, kteří viděli kdysi chrám Šalomounův? Agg. 2, 4. Porovnej s Ezdráš 3, 12. 13.
11. Jak povzbuzoval Bůh staré i mladé? Jak slíbil Bůh poctít tento chrám? Agg. 2, 5. 8. 10.

Druhý chrám se nevyrovnal prvnímu ani slávou ani nádherou. Také nebyl posvěcen viditelným znamením přítomnosti Boží jako chrám první. Nezjevila se tam nadpřirozená moc při jeho posvěcení. Nebylo vidět oblak slávy, který by byl naplnil nově postavenou svatyni. Oheň nesestoupil s nebe, aby spálil oběť na oltáři. Svatý oblak nebyl již mezi cherubíny ve svatyni svatých. Nebyla tam truhla smlouvy, slitovnice ani desky zákona. Žádné znamení z nebe neoznačovalo tážícím se kněžím vůli Boží.

V BUDOUCNU

12. Co učiní Bůh s královstvími světa? Agg. 2, 22. 23.
13. Co učiní Bůh pro svého věrného služebníka Zorobábelu? Co říká Pán tímto obrazem všem svým poslušným služebníkům? Agg. 2, 24. Porovnej s Mal. 3, 17.

Slovo k Zorobábelovi bylo zaznamenáno pro povzbuzení dítek Božích všech dob. Když Bůh posílá na svůj lid zkoušky, sleduje tím určitý cíl. Nevede jej nikdy jinak, než jak by si přál být veden, kdyby už na začátku viděl konec.

Bůh nedopustí, aby někdo z jeho věrných a opravdových pracovníků byl ponechán sám a aby byl v boji proti velkým překážkám přemožen. On zachová jako vzácný klenot každého, jehož život je skryt s Kristem v Bohu.

K p ř e m ý š l e n í : Uvědomuješ si, že i tvou povinností je potěšovat a povzbuzovat lid Boží? Stavíme i dnes duchovní chrám?

12. úloha — 19. septembra 1964

Zachariáš — prorok slávných možností

Základný verš: Zach. 4, 6.

Tento prorok nás učí lepšie oceňovať veľké možnosti, ktoré sa nám otvárajú, keď zanecháme svoje predošlé hriechy a navrátíme sa k Bohu.

DOBOVÉ POZADIE ZACHARIÁŠOVHO PROROCTVA

Zachariáš sa narodil v Babylonii. Svoju prorockú službu začal asi 16 rokov po návrate zo zajatia. Je veľmi pravdepodobné, že dožil dokončenie stavby chrámu. Jeho poslanstvo, pojednávajúce o Božom diele a Božích plánoch obnovy, malo povzbudiť ochabujúcu horlivosť Židov. Zachariášove poslanstvo, zvestujúce slávnú budúcnosť Jeruzalema, boli podmienené. (Zach. 6, 15.)

1. K čomu vyzýva Boh svoj ľud prv než mu dá po-
zehnanie? Zach. 1, 3.

Ľud izraelský bol vyvolený k tomu, aby zachoval poznanie Boha na zemi. Preto bol vždy zvláštnym terčom satanskej zloby. Satan sa rozhodol zničiť ho. Kým boli Izraeliti poslušní, nemohol im nijak uškodiť. Preto použil všetku svoju silu a chytrosť, aby ich zlákal k hriechu. Zvedení jeho pokušeniami prestupovali Boží zákon a stali sa koristou svojim nepriateľom.

2. Ako sa zachovali ostatné národy, keď Boh dovolil, aby bol Izrael potrestaný za svoje hriechy? Zach. 1, 15. Porovnaj s Iz. 10, 5; Jer. 25, 11!

Aj keď boli odvedení do babylonského zajatia, Boh ich neopustil. Posielal k nim prorokov s napomenutím a výstrahami a prebudzal ich, aby poznali svoje viny. Keď sa pokorili pred Bohom a obrátili sa k Nemu v pravom pokání, posielal im povzbudzujúce posolstvá, že ich vyslobodí zo zajatia. A teraz, keď toto dielo obnovy začalo a ostatky Izraela sa už navrátili do Judska, rozhodol sa satan zmariť Boží plán.

3. Aké zaslúbenie dal Boh Júdovi v tejto dobe? Zach. 1, 17; 2, 12.

SATANOVE ÚTOKY

4. Ako sa snažil satan zmalomyseľneť Boží ľud a mariť plán Boží? Zach. 3, 1—3.

Vo videní z 3. kapitoly veľkňaz Jozue predstavuje ľud. Satan sa rozhodol, že i ďalej bude oslabovať a zmalomyseľňovať ľud Boží tým, že mu bude stavať pred oči nedokonalosť jeho charakteru. Keby tí,

čo pre svoje prestúpenia tak dlho trpeli, boli opäť zvedení a pohrdli Božími prikázaniami, dostali by sa znova do otroctva hriechu.

5. Čo učinil Boh symbolicky s jednotlivým prestúpením a tiež s hriechami národa? Zach. 3, 4; 5, 5—11.

Proti obvineniu satana veľkňaz nemôže obhájiť ani seba ani svoj ľud. Nemôže tvrdiť, že Izrael je bez chyby. Pred anjelom stojí v nečistom rúchu, ktoré predstavuje hriechy ľudu. Vyznáva tieto hriechy a poukazuje tiež na pokánie a pokorenie tohoto ľudu. Spolieha na milosť Spasiteľovu, ktorý odpúšťa hriechy. Vierou sa chytá Božích zaslúbení. Videnie o „efe“ predstavuje odstránenie hriechov z Izraela.

Verš 6. „Efa“ je miera na sypké veci, nádoba s obsahom nad 36 litrov. Pretože nádoba takéhoto obsahu nebola dosť veľká, aby sa do nej zmestila žena (verš 7), domnievajú sa niektorí, že ide skôr o tvar než o obsah.

Verš 7. „Olovený kruh“ t. j. olovená kruhovitá pokrývka efy. Keď bola táto pokrývka zodvihnutá, videl Zachariáš ženu, sediacu v efe.

Verš 8. „Bezbožnosť“. Táto žena zosobňovala nepravosť odpadlého Izraela, ktorú sa Boh snažil odstrániť. Toto videnie sa viaže na predchádzajúce verše 1—4.

U BOHA NIE JE NIČ NEMOŽNÉ

6. Čo sa stáva so zdanlivo neprekonateľnými prekážkami, ktoré sú pred Božími služobníkmi? Zach. 4, 7—9.

V dejinách ľudu Božieho mizli veľké hory zdanlivo neprekonateľných prekážok. Pán dopúšťa len také prekážky, ktorými vyskúša našu vieru. Pred živou vierou miznú ťažkosti, ktoré kladie satan kresťanovi do cesty; nebeské sily mu prichádzajú na pomoc. „Nič vám nebude nemožné“ Mat. 17, 20.

7. Čím premáhame ťažkosti? Zach. 4, 6.

Olej z olivových stromov predstavuje Ducha Svätého. (V. 3) Jedine Božia milosť mohla premôcť všetky prekážky, s ktorými sa stretali obnovovatelia Jeruzalema. Zorobábel a jeho spolupracovníci boli sklúčení, že svojimi schopnosťami nestačili na dielo obnovy. Videnie len ukázalo, že Božie ciele nedosiahneme mocou ani silou ale jedine Božím duchom.

BOŽIE PLÁNY PRE OBRÁTENÝ A POSLUŠNÝ ĽUD

8. Aké povzbudenie dal Boh staviteľom Jeruzalema? Zach. 2, 1—4.

Boh nariadil, aby bol Jeruzalem znovu vystavený. Videnie o meraní mesta bolo uistením, že Boh dá útechu a silu zarmúteným, a že na nich naplní zasľúbenie svojej večnej zmluvy.

9. Ako malo byť mesto chránené v dobe nebezpečia? Zach. 2, 5.

Pán prehlásil, že Jeho ochrana a starostlivosť bude okolo nich ako „ohnivý múr“ a tým bude zjavená Božia sláva všetkým ľuďom. Všetky národy sa mali dozvedieť, čo chce Pán vykonať pre svoj ľud.

Keby bol Izrael dbal na Božie prikázania mohol žiť v plnom rozkvetu, pokoji a moci Božej.

11. Ktorá charakterová vlastnosť mala vynikať pri obyvateľoch Jeruzalema? Zach. 8, 3.

Boh mal v pláne pripraviť na prvý príchod Kristov celú zem práve tak, ako sa dnes pripravuje cesta pre Jeho druhý príchod.

12. Kto mal byť silou tohoto obnoveného národa? Zach. 8, 2. 7. 8.

13. K čomu mali byť privedené okolité národy, keď videli požehnanie Božieho ľudu? Zach. 8, 22. 23.

Božím úmyslom bolo, aby Izrael zjavoval Jeho charakter. Tým mali byť ľudia priťahovaní k Bohu. Celý svet mal počuť zvesť evanjelia. Učením o obetnej službe mal byť Kristus vyvýšený a všetci, ktorí by v Neho uverili, mali žiť večne.

14. Kto mal po naplnení času prísť k tomuto Božiemu ľudu? Zach. 9, 9. 10.

Päťsto rokov pred narodením Krista prorok Zachariáš predpovedal príchod izraelského Kráľa.

K premýšľaniu: Miluje Boh svoj chybný ľud? Čo je podmienkou, aby Pán mohol odstrániť hory prekážok v našom živote? Akou silou a akým duchom konáš Bohom ti zverené dielo?

13. úkol — dne 26. září 1964

Malachiáš — prorok poslaný k samospravedlivému ľudu

Zlatý verš: Mal. 4, 2.

Tento úkol nás učí, že tak jako Židé před prvním příchodem Krista měli opustit své hříchy, tak i my se dnes musíme očistit od hříchů, abychom mohli žít s Kristem na nové zemi.

DOBOVÉ POZADÍ PROROCTVÍ MALACHIÁŠE

Kniha Malachiášova je poslední prorockou knihou předkřesťanské éry. Její poselství ukazují, že byla napsána v době království judského, kdy v zemi vládl správce (kap. 1, 8 — v kralickém překl.: „kníže“), což ukazuje na dobu Peršanů. V době prorokovy činnosti byl již chrám postaven a pravidelně se v něm obětovalo.

Malachiášovo proroctví podává smutný obraz postupného duchovního úpadku. Zajatci se sice vrátili do země zaslíbené, srdcem však zůstali v daleké zemi. Tématem knihy je Boží trpělivá snaha přivést lid k poznání minulých chyb.

BOŽÍ LÁSKA K LIDU

1. Jaké ujištění dal Bůh svému chybujiícímu lidu?
Mal. 1, 2a.

Je to prohlášení o stálosti Boží lásky. Takto kniha začíná; poselstvím knihy pak je trvanlivost Boží lásky.

2. Jaká byla odpověď lidu na Boží ujištění o lásce?
Mal. 1, 2b.

Tato otázka zjevuje samospravedlivý postoj tehdejšího lidu. Je odrazem vnitřního smýšlení národa. Slova „v čem?“ jsou obsahem naprostého nezájmu lidu o duchovní věci.

BŮH A JEHO SLUŽEBNÍCI

3. Která dvě obvinění pronesl Bůh zvláště proti kněžím? Mal. 1, 6a. 7a.

Sbor se zřídka kdy povznese na vyšší úroveň, než na jaké je jeho kazatel. Potřebujeme obrácený kazatelský sbor a obrácený lid.

4. Jakou odpověď dali kněží na tyto dvě Boží výtky? Mal. 1, 6b. 7b.

5. Jaký byl Boží postoj ke špatným obětem, které mu předkládali a k lidem, kteří je předkládali? Mal. 1, 14.

Kralický výraz „fortelný“ znamená v tomto případě „Istivý“.

6. Čím se mají vyznačovat praví služebníci Boží? Mal. 2, 5—7.

7. Kterých pět výtek dal Bůh svému lidu a co odpověděl Izrael? Mal. 2, 11. 17; 3, 7. 8. 13.

Biblický systém podporování díla Božího byl Izraeli ku požehnání. Pán vybízel Izraele a vybízí i nás, abychom prakticky zkusili, stojí-li to zato být věrným Bohu. Mal. 3, 10.

8. Jak bude Bůh nakonec trestat nekajícího Izraele? Mal. 3, 5. Porovnej s Řim. 14, 12; 2. Kor. 5, 10.

Posměvačná otázka nekajících lidí za dnů Malachiáše „Kde jest Bůh soudu?“ se setkala se slavnostní Boží odpovědí: „Přikročím s pomstou a budu rychlým svědkem!“

Malachiášovo proroctví o soudu bylo provázeno pozváním k nekajícím, aby se smířili s Bohem. „Navraťtež se ke mně a navrátím se k vám!“ naléhal Pán.

9. Jak přísná bude zkouška, které budou všichni podrobeni? Mal. 3, 2, 3.

Bůh prověřuje svůj lid. Chce, aby věřící jako čisté zlato zrcadlili jeho obraz. Zatím však všichni nemají ducha sebezapření a ochoty snášet těžkosti a trpět pro pravdu, jak to Pán žádá. Neposvětili se cele Bohu a nemají největší zalíbení v konání jeho vůle.

ROZDÍL MEZI SPRAVEDLIVÝM A NESPRAVEDLIVÝM

10. K čemu napomíná Bůh svůj lid před dnem soudu? Mal. 4, 4.

Bůh volá své služebníky, aby zvěstovali jeho zákon v duchu a v moci Eliášově. Jako Jan Křtítel, který připravoval lid pro první příchod Páně, obracel pozornost k Desateru Božích přikázání, tak i my máme poselství: „Bojte se Boha a vzdejte jemu chválu, neboť přišla hodina soudu jeho.“ Zjev. 14, 7. S vážností, která charakterisovala Eliáše a Jana Křtitele, máme připravovat cestu pro druhý příchod Kristův.

11. Co poznají lidé v den soudu? Mal. 3, 18.

12. Jaký bude konečný osud bezbožných? Mal. 4, 1. 3.

Celý vesmír se přesvědčí o následcích hříchu. Úplné vymýcení hříchu, které by bylo na počátku způsobilo strach andělů, zvelebí nyní Boží čest před celým vesmírem.

13. Jaké nádherné ujistění dal Bůh těm, kteří se ho bojí? Mal. 3, 16. 17; 4, 2.

Zde je zjeveno tajemství síly věřících lidí v době nevěry okolního světa: „myslí na mé jméno“. Hebrejské slovo „myslí“ se také překládá „mají v úctě“.

K přemýšlení: Vyzkoušeli jsme již ve svém životě Boží věrnost? Jakou souvislost má proroctví Malachiášovo s trojandělským poselstvím? Co musí v této době milosti kromě soudu zvěstovat každý Boží služebník?